

Överväganden gällande PM 2018-06-14 En sexårig utbildning för läkarexamen – U2018/02704/UH

Den 12:e september 2018 – Arbetsutskottet för LUR

Läkarutbildningsrådet (LUR) vid Sahlgreńska akademins studentkår (SAKS) ställer sig i grunden positiva till förslaget att läkarutbildningen ska vara legitimationsgrundande och följas av en bastjänstgöring (BT) som ett sätt att korta dagens långa väntetider för allmäntjänstgöring (AT). LUR tycker det är viktigt att utbildningsplanen går igenom ordentligt inför detta för att säkerställa att den nya legitimationsgrundande läkarutbildningen täcker in kunskaper från såväl dagens läkarutbildning och den nuvarande allmäntjänstgöringen.

LUR:s svar har utformats av LUR:s arbetsutskott i samråd med kursrepresentanter från läkarprogrammet vid Sahlgreńska akademien.

Förslag till förordning om ändring i högskoleförordningen (1993:100)

LUR tycker att de föreslagna ändringarna i den nuvarande högskoleförordningen är välformulerade och täcker in väsentliga kunskaper. LUR vill dock anmärka på följande:

Den ekonomiska aspekten av det tidigare målet “visa kunskap om ekonomi och organisation som är av betydelse för hälso- och sjukvården” föreslås av vad LUR förstår i det nya förslaget att ersättas med “...visa förståelse för strategier för likvärdig tillgång till hälso- och sjukvård.” samt “visa kunskap om patientsäkerhet, kvalitet och prioriteringar i hälso- och sjukvården...”. Utöver detta anser LUR att just begreppet ekonomi för tydlighetens skull bör nämnas även i den nya högskoleförordningen så att den ekonomiska aspekten av hälso- och sjukvårdssystemens organisation och styrning inte riskerar att falla bort från framtida kursplaner. Begreppet ekonomi är även relevant i det föreslagna målet “visa kunskap om hälso- och sjukvårdssystem i Sverige och andra länder samt förståelse för strategier för likvärdig tillgång till hälso- och sjukvård.”. Tydlighet är också gynnsamt ur ett utbildningsbevakande perspektiv och därför viktigt för oss studenter.

LUR saknar ett tydligt mål som rör medicinskt beslutsfattande i den föreslagna högskoleförordningen. Vi i LUR anser att i och med borttagandet av AT är förmågan medicinskt beslutsfattande det mest centrala i en legitimationsgrundande utbildningsplan och eftersöker därför tydlighet med ett separat mål för detta, även om

de andra målen kan anses täcka in förmågan till medicinskt beslutsfattande till viss del. Som skrivet ovan är tydlighet i utbildningsplaner nödvändigt för en välfungerande utbildningsbevakning – något som kommer att vara centralt för oss studenter i och med byte av utbildningsplan.

LUR anser att följande formulering under målen gällande “Färdighet och förmåga” behöver specificeras: ”Visa förmåga att *kritiskt och systematiskt integrera och använda kunskap samt analysera och värdera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer*”. Här behöver man specificera vilken typ av kunskap, företeelser, frågeställningar och situationer som avses, t ex medicinska sådana.

Slutligen tycker vi i LUR att det är mycket bra att det i den nya högskoleförordningen föreslås finnas mål som rör digitala hjälpmedel samt att förmåga till kommunikation med patientens anhöriga har betonats. I förslaget kring de digitala hjälpmedlen hade även begreppet digitala tjänster kunnat införas, för att utvidga vikten av kunskap av användning av digitala hjälpmedel för bland annat diagnostik samt som ett kommunikationsverktyg mellan läkare, patient och patientens anhöriga. I framtidens sjukvård anser LUR att även eHälsa kommer ha en större medverkan i patientmötet och diagnostiseringen och bör därför betonas i högskoleförordningen.

Examensbeskrivningarnas utformning

Flertal av de synpunkter och önskemål om ytterligare specificering av mål som remissinstanserna har haft på utredningen avslås med hänvisning till att examensbeskrivningarna ska vara kortfattade och att förändringar av utbildningens innehåll i första hand bör ske på lärosätens initiativ. LUR instämmer i att det är viktigt med koncishet men anser också att samstämmighet mellan de olika lärosätena är viktigare än någonsin i och med att utbildningen ska vara legitimationsgrundande. Innan man vet hur det nya programmet fungerar i praktiken kan ett allt för stort utrymme för tolkningar leda till minskad likvärdighet mellan lärosätena. Det försvårar också den externa granskningen av utbildningen som kommer behövas, speciellt under uppstartsperioden. Därför tycker LUR att man inte bör vara rädd för att specificera examensbeskrivningarna ytterligare och överväga de specificeringsförslag som tas upp i promemorian samt låta sig inspireras av Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 1999:5) om allmäntjänstgöring för läkare i 2 kap. 2 §.

Ikraftträdande och övergångsregler

I utredningen föreslås att de studenter som påbörjat en läkarutbildning enligt de äldre bestämmelserna även ska ha rätt att avsluta sin utbildning enligt dessa, dock som längst

till och med utgången av juni 2029. På s. 37 i promemorian står ”för att skapa ett flexibelt system för studenterna bör de som påbörjat en utbildning till läkare före den 1 juli 2020 så långt det är möjligt erbjudas att få en examen enligt de nya bestämmelserna”. LUR tycker inte att detta stycke är konsekvent med rätten att avsluta utbildningen enligt de tidigare bestämmelserna. LUR eftersöker tydlighet kring hur detta skulle bidra till ett mer flexibelt system och huruvida tanken är att studenter som påbörjat utbildningen före den 1 juli 2020 i första hand ska erbjudas examen enligt de nya eller gamla bestämmelserna. LUR anser att det ska vara eftersträvansvärt att i första hand avsluta sin utbildning enligt de bestämmelser som man börjat då det annars finns stor risk att det uppstår kunskapsluckor. Ett så pass omfattande byte av utbildningsplan under pågående studier skulle också medföra stor psykisk stress för studenter till följd av oförutsägbarhet och oklarheter.

Läkarstudenternas ekonomi

Studenter som går en längre utbildning har redan idag en ansträngd ekonomi. En sexårig utbildning innebär att studenter till följd av CSN:s bestämmelser kommer behöva ta ut maximalt antal veckor studiemedel, vilket enligt promemorian kan innebära “inkomstbortfall eftersom studietiden till examen förlängs med en termin.”. I promemorian står det även att ”För studerande som följer normalstudietiden ryms detta inom ramen för nuvarande bestämmelser inom studiemedelssystemet”. Det är förvisso sant men LUR vill påpeka att ett betydande antal studenter inte följer normalstudietiden och/eller har läst andra kurser tidigare, vilket försvårar läkarstudenternas ekonomiska ställning. LUR menar att det behövs en översyn av CSN:s uppdelning av studiestödet i en gymnasial och eftergymnasial pott. LUR föreslår därför att möjligheten att låsa upp den gymnasiala potten för universitetsstudier utreds eller att CSN ändrar regler för maximala antalet veckor med bidrag och lån för studenter som genomför sex års heltidsstudier för en yrkesexamen.

Julia Kempa
ordförande Läkarutbildningsrådet

René Klevedal
vice ordförande Läkarutbildningsrådet